

بررسی ویژگی های روان سنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد و مقایسه آن با مهارت های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی در دانش آموزان دختر دبیرستانی

ریتا لیاقت^۱، زینب خانمحمدی^۲

^۱دکترای روانشناسی

^۲کارشناس ارشد روانشناسی (روانسنجی)، دانشگاه تهران مرکز، تهران

نویسنده مسئول:

زینب خانمحمدی

چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگیهای روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد و مقایسه آن با خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی در دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهر تهران که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول تحصیل بوده اند صورت گرفت.

روش: نمونه ای تحقیق شامل ۴۰۰ دانش آموز مدارس متوسطه شهر تهران بود که به روش نمونه گیری تصادفی از مدارس تهران انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش عبارتند از: پرسشنامه نگرشهای ناکارآمد و ایمن و یک (das-26) و پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان جری جینگ و مورگان (۱۹۹۹) و پرسشنامه مهارتهای اجتماعی نوجوانان ایندیریتزن و فوستر (tiss) استفاده گردید. ابزارهای مورد استفاده از اعتبار و پایایی قابل قبولی برخوردارند. تحقیق از نوع همبستگی بود.

نتیجه گیری: نتایج به دست آمده نشان داد که مقیاس نگرش های ناکارآمد از ویژگیهای روانسنجی خوبی برخوردار میباشد. بین نگرش های ناکارآمد با خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی رابطه معکوس و بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد. ($p < 0/001$).

کلمات کلیدی: نگرش های ناکارآمد، خودکارآمدی تحصیلی، مهارتهای اجتماعی نوجوانان.

مقدمه

یکی از شایعترین مشکلات جوانان و نوجوانان نگرش های ناکارآمد می باشد که با مهارت های اجتماعی و خودکارآمد تحصیلی آنها پیوند خورده است. از نظرایلی انسان ها گرایش نیرومندی برای کژفکری دارند، از این نظر عقاید نامعقول و نگرش های ناکارآمد به بنیان های آشفته کننده رفتار تبدیل می شوند.

یکی از ویژگی های این افراد نگرانی آنها درباره ی اشتباهات خویش است و حتی وقتی به گونه ای مناسب عمل کنند. عملکرد خود را نامناسب ارزیابی می کنند (بانرجی، ۲۰۰۵، به نقل از بی طرف، شمیری، جوادی، ۱۳۸۹).

بر داشت یا تصور شخص از موقعیت های اجتماعی که احتمال دارد شخصیت او مورد سنجش و ارزیابی قرار گیرد. می تواند واقعی یا خیالی باشد. در واقع شخصی که به شدت دچار نگرش ناکارآمد است تصور می کند در هر موقعیت یا شرایط اجتماعی فرد یا افرادی به محض مواجه شدن با او رفتار و شخصیتش را مورد نقادی و ارزیابی خواهند داد و یا ممکن است رفتار کند که مورد تحقیر دیگران قرار گیرد و در فشار و مخمصه باشد (افروز، ۱۳۸۶).

افراد با خود کارآمدی ضعیف با ارزیابی دلواپسی و نگرانی های خود آزرده خاطر شده و به توانایی ها و مهارت های خود با دیده شک و تردید می نگرد و پیش از تلاش برای حل مسئله انتشار شکست را دارند (بندورا، ۲۰۰۱). این نگرانی ها ممکن است ریشه در نگرش های ناکارآمد فرد در زندگی باشد در صورتی که افراد با خودکارآمدی بالا تمایل دارند تا انرژی خود را صرف تحلیل و حل مسائل کنند.

نگرش ناکارآمد می تواند مانع بروز یکسری از موقعیت ها در دوران زندگی اعم از تحصیل و مهارت اجتماعی می شود به همین علت خود کارآمدی تحصیلی که قضاوت افراد از تحصیل خود می باشد (جری جنیگ و مورگان) و مهارت های اجتماعی که ارتباط سالم با موفقیت در اجتماع همراه با رشد می باشد (ایندز و فوستر). با نگرش های ناکارآمد در دانش آموزان دختر دبیرستانی مورد بررسی قرار می دهم پژوهش حاضر به دنبال یافتن پاسخ به بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد و مقایسه آن با خودکارآمدی تحصیلی و مهارت های اجتماعی در دانش آموزان دختر دبیرستانی می باشد.

روش

طرح پژوهش

با توجه به اینکه موضوع پژوهش حاضر « بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش ناکارآمد و مقایسه آن با خودکارآمدی تحصیلی و مهارت های اجتماعی» می باشد. در نتیجه طرح پژوهشی از نوع همبستگی است که گویاترین روش برای بررسی روابط می باشد.

ازموندی ها

نمونه آماری پژوهش ۴۰۰ نفر از دانش آموزان دختر شهر تهران که در سال ۱۳۹۵ در دامنه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال قرار گرفته اند، می باشند، افراد گروه نمونه به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای و به صورت تصادفی انتخاب شدند. انتخاب دانش آموزان به صورت تصادفی بوده و از ۴ مدرسه منطقه ۵ انتخاب شده است.

ابزارها

پرسش نامه نگرش های ناکارآمد

مقیاس نگرش ناکارآمد توسط بک و وایزمن در سال ۹۷۸ تنظیم گردیده است و روشی برای استنتاج و پیدا کردن فرضیه های خاموش است. این مقیاس بر مبنای نظر بک در مورد محتوای ساختار شناختی در افسردگی تهیه شده است. این مقیاس از چهار خرده مقیاس موفقیت، کامل طلبی، نیاز به تأثیر دیگران، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب پذیری، ارزشیابی عملکرد می باشد. در این مقیاس پاسخ دهنده میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر عبارت روی یک مقیاس ۷ نقطه ای لیکرت مشخص می کند، روش نمره گذاری DAS به این شکل است که هر پاسخ آن نمره ای از (۱) کاملاً مخالف تا (۷) کاملاً موافق قرار می گیرد. امتیازات عبارات را با یکدیگر جمع نموده که در اینصورت حداقل امتیاز ۲۶ و حداکثر امتیاز ۱۸۶ خواهد بود.

نمره بین ۲۶ تا ۵۲ بیانگر میزان نگرش ناکارآمد در فرد در حد پایین است، نمره بین ۵۲ تا ۱۳۰ بیانگر میزان نگرش ناکارآمد در فرد در حد متوسط است. و نمره بالاتر از ۱۳۰ بیانگر میزان نگرش ناکارآمد در فرد در حد بالا می باشد. مطابق تحقیقات

مختلف میانگین نمرات بدست آمده بر ای افرادی سالم از ۱۱۹ تا ۱۲۸ گزارش شده است. از این رو این مقیاس می تواند آسیب پذیری هیجانی و توانایی و روانشناسی را مشخص نماید (به نقل از طهرانی زاده، رسول زاده، آزاد فلاح، ۱۳۸۴). بررسی های متعدد نشان داده است که DAS از پایایی، ثبات درونی و روایی همزمان بسیار عالی برخوردار است. در پژوهش ابراهیمی و موسوی (۱۳۹۱) همسانی درونی سوال های نسخه ۲۶ سوال های نسخه ۲۶ سوالی DAS از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۲ بدست آمد که بسیار مطلوب و قوی تر از نسخه ۴۰ سوالی است و نسبت به آلفای بدست آمده برای نسخه های کوتاه DAS (برای مثال، چیکوتا و استیلز (۲۰۰۴) که برابر با ۰/۸۵، ویچ و همکاران، ۲۰۰۳ برابر با ۰/۸۶ کویانی و همکاران (۱۳۸۴) برابر با ۰/۷۵ بدست آورند) مطلوب تر است.

پرسش نامه مهارت های اجتماعی

پرسش نامه مهارت های اجتماعی نوجوانان (TISS) توسط ایندربیتزن و فوستر (۱۹۹۲) ساخته شده است که از ۳۹ گویه و دو خرده مقیاس رفتارهای اجتماعی مطلوب (۲۰ سوال) و رفتارهای غیر اجتماعی (۱۹ سوال) تشکیل شده است. که به منظور بررسی میزان مهارت های اجتماعی در نوجوانان بکار می رود. خرده مقیاس رفتارهای اجتماعی مطلوب شامل سوالات (۳-۶-۷-۹-۱۱-۱۵-۱۷-۱۸-۲۴-۲۵-۲۶-۲۸-۲۹-۳۰-۳۳-۳۴-۳۵-۳۷-۳۸-۳۹) و خرده مقیاس رفتارهای غیر اجتماعی شامل سوالات (۲-۳-۴-۵-۸-۱۰-۱۲-۱۳-۱۴-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۷-۳۱-۳۲-۳۶) می باشد.

نحوه ارزیابی مهارت های اجتماعی هر فرد توسط این پرسش نامه بدین صورت است که اگر فردی نمره اش بالاتر از میانگین باشد. دارای مهارت های اجتماعی بالا و اگر پایین تر از میانگین باشد، مهارت های اجتماعی پایین دارد، لازم به ذکر است که نمره ۹۸ بر اساس استاندارد به عنوان میانگین در نظر گرفته شده است. اعتبار این آزمون توسط ایندربیتزن و فوستر (۱۹۹۲)، ۰/۹۰ گزارش شده است.

ارجمندی (۱۳۸۳) با استفاده از آلفای کرونباخ پایایی این پرسش نامه ۰/۸۴ بدست آمده است. پایایی این پرسش نامه که توسط ایندربیتزن و فوستر طراحی شده است. برای سنجش بخش منفی ۰/۷۲ بوده و ثبات درونی ۰/۸۸ گزارش شده است.

پرسش نامه خودکارآمدی دانش آموز

پرسش نامه خودکارآمدی دانش آموز جنیک و مورگان (۱۹۹۹) گسترده ترین سیاهه ی است که از سطوح گزارش خود به عنوان یک متغیر وابسته استفاده می کند. این ابزار دارای ۳۰ پرسش و سه خرده مقیاس استعداد، کوشش و بافت می باشد. خرده مقیاس استعداد شامل سوالات (۲-۶-۱۰-۱۱-۱۴-۱۶-۱۸-۱۹-۲۱-۲۵-۲۶-۲۷-۳۰) و خرده مقیاس بافت شامل سوالات (۳-۴-۷-۸-۱۲-۱۳-۱۵-۱۷-۲۰-۲۳-۲۴-۲۸-۲۹) و خرده مقیاس کوشش شامل سوالات (۱-۵-۹-۲۲) می باشد. این پرسش نامه بر اساس مقیاس لیکرت (کاملاً مخالفم = ۱، مخالفم = ۲، موافقم = ۳، کاملاً موافقم = ۴) می باشد. در این پرسش نامه سوالات (۴-۵-۱۵-۱۶-۱۹-۲۰-۲۲-۲۳) به صورت معکوس نمره گذاری می شود. بر اساس این تحلیل نمره های بدست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت می شود.

حد بالایی نمرات	حد متوسط نمرات	حد پایین نمره
۱۲۰	۷۵	۳۰

- در صورتی که نمرات پرسش نامه بین ۳۰ تا ۵۲ باشد، میزان خودکارآمدی دانش آموز در جامعه ضعیف است.
  - در صورتی که نمرات پرسش نامه بین ۵۲ تا ۷۵ باشد، میزان خودکارآمدی دانش آموز در جامعه در سطح متوسطی است.
  - در صورتی که نمرات پرسش نامه بالای ۷۵ باشد، میزان خودکارآمدی دانش آموز بسیار خوب است.
- در ایران کریم زاده و محسنی (۱۳۸۵) روایی این مقیاس را از طریق تحلیل عاملی مطلوب گزارش کرده اند. پایایی این پرسش نامه با آزمون آلفای کرونباخ از نرم افزار SPSS به این صورت می باشد: خودکارآمدی دانش آموز: ۰/۷۹۶
کوشش: ۰/۶۵ استعداد: ۰/۶۶ بافت: ۰/۶۰

روش تجزیه و تحلیل آماری

- ۱- استفاده از روشهای آماری توصیفی {میانگین و انحراف معیار} برای توصیف ویژگیهای گروه نمونه و نمرات آزمون نگرشهای ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی آنان.
- ۲- استفاده از آلفای کرونباخ جهت برآورد اعتبار به معنای همسانی آزمون نگرشهای ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی .
- ۳- استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی برای مشخص کردن عاملهای آزمون نگرش ناکارآمد و تعیین روایی عاملی آن و تعیین تعداد عاملهای تشکیل دهنده آزمون.
- ۴- استفاده از روش همبستگی پیرسون برای مطالعه رابطه بین مولفه های آزمون نگرشهای ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی.

یافته ها

پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک

جدول ۱: بررسی آماری سوال‌های پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک

خردۀ مقیاس	شماره سوال	تعداد	کاملاً مخالفم	بسیار مخالفم	انددکی مخالفم	بی تفاوتم	انددکی موافقم	بسیار موافقم	کاملاً موافقم	میانگین	واریانس
موقفیت-کامل طلبی	۳	۳۹۹	۸۲	۵۲	۵۰	۷۴	۶۵	۲۸	۴۸	۳.۶۶	۳.۹۲
	۵	۴۰۰	۱۸۳	۶۳	۳۴	۴۳	۲۶	۲۳	۲۸	۲.۶۲	۳.۸۶
	۶	۴۰۰	۱۲۳	۶۷	۴۹	۴۹	۵۵	۲۴	۳۳	۳.۱۳	۳.۹۲
	۷	۴۰۰	۱۱۱	۶۹	۴۸	۶۵	۴۵	۲۸	۳۴	۳.۲۱	۳.۸۵
	۸	۳۹۸	۱۰۳	۶۰	۵۰	۶۱	۵۵	۳۱	۴۰	۳.۴۰	۴.۰۳
	۹	۴۰۰	۱۶۸	۵۸	۴۴	۵۵	۳۲	۱۸	۲۵	۲.۷۰	۳.۶۱
	۱۰	۴۰۰	۱۲۲	۶۵	۵۴	۶۰	۴۰	۳۴	۲۵	۳.۰۸	۳.۷۰
	۱۱	۳۹۹	۱۲۰	۶۱	۳۶	۶۷	۵۰	۳۴	۳۱	۳.۲۶	۴.۳۳
	۱۲	۴۰۰	۹۵	۵۰	۳۹	۵۸	۶۴	۴۱	۵۳	۳.۷۰	۴.۴۲
	۱۵	۳۹۹	۵۸	۳۰	۶۳	۸۲	۶۶	۴۲	۵۸	۴.۰۹	۳.۸۶
	۱۷	۴۰۰	۱۳۳	۵۲	۴۰	۶۴	۳۸	۳۴	۳۹	۳.۲۰	۴.۳۰
	۲۱	۴۰۰	۴۹	۴۱	۵۹	۶۶	۷۶	۵۰	۵۹	۴.۱۶	۳.۶۶
۲۳	۴۰۰	۹۹	۶۷	۴۵	۷۶	۴۹	۳۲	۳۲	۳.۳۳	۳.۷۴	
نیاز به تأیید دیگران	۱۸	۴۰۰	۵۸	۳۲	۵۱	۶۸	۵۵	۶۳	۷۳	۴.۲۸	۴.۱۰
	۲۲	۴۰۰	۹۱	۴۳	۴۵	۷۱	۶۳	۳۸	۴۹	۳.۷۱	۴.۱۵
	۲۴	۴۰۰	۷۸	۴۴	۵۰	۷۲	۶۰	۴۰	۵۶	۳.۸۴	۴.۱۱
	۲۵	۳۹۹	۳۴	۲۳	۳۴	۹۵	۷۲	۴۵	۹۷	۴.۶۸	۳.۴۴
نیاز به راضی کردن دیگران	۱	۴۰۰	۴۶	۲۶	۴۰	۹۶	۹۹	۴۰	۵۳	۴.۲۷	۳.۱۷
	۲	۴۰۰	۵۹	۴۱	۵۱	۶۳	۸۱	۵۴	۵۱	۴.۰۸	۳.۷۶
	۴	۴۰۰	۹۵	۵۴	۳۹	۶۴	۶۰	۴۰	۴۸	۳.۶۳	۴.۲۸
	۱۴	۴۰۰	۷۰	۴۳	۴۳	۹۸	۶۹	۳۲	۴۵	۳.۸۲	۳.۵۹
	۱۶	۳۹۹	۴۶	۳۱	۵۲	۸۷	۶۹	۶۲	۵۳	۴.۲۵	۳.۴۱
آسیب‌پذیری-ارزشیابی عملکرد	۱۳	۴۰۰	۵۴	۳۵	۴۷	۹۳	۷۳	۳۷	۶۱	۴.۱۳	۳.۶۰
	۱۹	۴۰۰	۴۳	۳۱	۶۴	۶۸	۶۴	۵۸	۷۲	۴.۳۵	۳.۶۸
	۲۰	۴۰۰	۵۴	۳۸	۴۶	۷۲	۷۴	۵۰	۶۶	۴.۲۲	۳.۸۴
	۲۶	۴۰۰	۵۷	۳۶	۴۲	۷۷	۴۸	۴۳	۹۷	۴.۳۵	۴.۳۷

- بیشترین میانگین را سوال ۲۵ (برایم بسیار مهم است دیگران راجع به من چگونه فکر می کنند) با میانگین ۴.۶۸ دارد. کمترین میانگین را سوال ۵ (اگر شخصی تقاضای کمک بنماید نشانه ضعف اوست) با ۲.۶۲ دارد. بیشترین پراکندگی را سوال ۱۲ (اگر شخصی را که دوست دارم به من علاقمند نباشد احساس می کنم آدم بی ارزشی هستم) با واریانس ۴.۴۲ دارد. کمترین پراکندگی را سوال ۱ (اگر مرتکب اشتباهی شوم مردم به من کمتر از آن چیزی که هستم می نگرند) با واریانس ۳.۱۷ دارد. میزان امتیاز پرسشنامه نمره گذاری پرسشنامه نگرش های ناکارآمد وایزمن و بک (پرسشنامه سوم) بصورت طیف لیکرت ۷ نقطه ای می باشد که بصورت جدول ۲ می باشد:

جدول ۲: نمره گذاری پرسشنامه نگرش های ناکارآمد وایزمن و بک

کاملاً مخالفم	بسیار موافقم	اندکی موافقم	بی تفاوتم	اندکی مخالفم	بسیار مخالفم	کاملاً مخالفم
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

امتیاز کلی پرسشنامه برای هر یک از دانش آموزان پاسخگو طبق نمره دهی بالا محاسبه شده است، بنابراین حداقل امتیاز ممکن ۲۶ و حداکثر ۱۸۲ خواهد بود. با توجه به دسته زیر در جدول ۴-۱۰ فراوانی و درصد فراوانی امتیازات کسب شده آورده شده است.

- امتیاز کلی بین ۲۶ تا ۵۲ باشد، میزان نگرش های ناکارآمد دانش آموزان در این جامعه در حد پایین است.
- امتیاز کلی بین ۵۳ تا ۱۳۰ باشد، میزان نگرش های ناکارآمد دانش آموزان در این جامعه در حد متوسط است.
- امتیاز کلی بین ۱۳۱ تا ۱۸۲ باشد، میزان نگرش های ناکارآمد دانش آموزان در این جامعه در حد بالا است.

جدول ۳: توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب امتیاز پرسشنامه نگرش های ناکارآمد وایزمن و بک

سطح	میزان امتیاز	فراوانی	درصد
سطح پایین	26-52	9	۲
سطح متوسط	53-130	370	۹۳
سطح بالا	131-182	21	۵
جمع		400	۱۰۰

همانطور که مشاهده می گردد ۹۳ درصد از دانش آموزان در سطح متوسط از میزان نگرش های ناکارآمد قرار گرفته اند. اعتبار و روایی از مزمون نگرش های ناکارآمد:

برای سنجش پایایی پرسشنامه حاضر از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. مقدار آلفای کرونباخ به کمک نرم افزار SPSS بدست آورده شده است، مقدار آن برای ۲۶ سوال پرسشنامه برای هر یک از خرده مقیاس های در جدول آورده شده است.

جدول ۴: مقدار آلفای کرونباخ کلی

مؤلفه	تعداد	آلفای کرونباخ
موفقیت-کامل طلبی	13	.732
نیاز به تایید دیگران	4	.828
نیاز به راضی کردن دیگران	5	.897
آسیب‌پذیری-ارزشیابی عملکرد	4	.886
کل	26	.944

همانطور که مشاهده می‌شود مقدار آلفای کرونباخ برای هر یک از متغیرها بیشتر ۰.۷۰ است که مقدار بسیار خوبی می‌باشد. همین طور که مشاهده می‌شود مقدار آلفای کلی برای ۲۶ سوال پرسشنامه برابر ۰.۹۴۴ است که به عدد یک بسیار نزدیک است.

اعتبار سازه پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک

برای انجام تحلیل مؤلفه‌های اصلی از روش چرخش واریمکس استفاده شد. نتایج پس از چندین بار اجرای تحلیل عاملی با استفاده از روش‌های مختلف چرخش به منظور استخراج عامل‌های مناسب از نظر تعداد و محتوا و در نظر گرفتن شاخص‌هایی مانند شاخص کیفیت نمونه‌برداری ($KMO = 0.874$)، آزمون کرویت بارتلت ($Bartlett = 1852.229$ ؛ $P < 0.0001$)، ارزش‌ویژه، درصد تبیین واریانس، بارعاملی بالاتر از 0.3 و با داشتن دست‌کم سه گویه در یک عامل، مشخص شد که پرسشنامه از سه عامل اشباع شده است. این سه عامل بروی هم در حدود $48.315/315$ درصد واریانس را تبیین می‌کند.

جدول ۵: ارزش‌های ویژه و واریانس تبیین شده عوامل پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک

عامل	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی
1	11.885	23.771	23.771
2	7.650	15.300	39.071
3	4.622	9.244	48.315

ارزش‌های ویژه ۳ عامل بزرگتر از یک است و درصد پوشش واریانس مشترک بین متغیرها برای این ۳ عامل بر روی هم $48.315/315$ درصد کل واریانس متغیرها را تبیین می‌کند. افزون بر این، مقدار KMO برابر با 0.874 و سطح معنادار بودن مشخصه آزمون کرویت بارتلت نیز 0.0001 است. بنابراین، بر پایه هر دو ملاک می‌توان نتیجه گرفت که اجرای تحلیل عاملی براساس ماتریس همبستگی حاصل در گروه نمونه مورد مطالعه، قابل توجیه خواهد بود. علاوه بر این، برونداد اولیه نیز نشان می‌دهد که مقدار دترمینان ماتریس همبستگی، عددی غیر صفر است که نشان می‌دهد برپایه این داده‌ها می‌توان به استخراج عاملها اطمینان کرد.

جدول ۶: بارهای عاملی پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد و ایمن و بک

بار عاملی	شماره سوال	خرده مقیاس
.۱۶۵	۳	موفقیت-کامل طلبی
.۱۳۹	۵	
.۱۴۴	۶	
.۱۷۰	۷	
.۱۵۵	۸	
.۱۳۷	۹	
.۱۴۵	۱۰	
.۱۴۳	۱۱	
.۱۶۰	۱۲	
.۱۴۴	۱۵	
.۱۵۲	۱۷	
.۱۳۵	۲۱	
.۱۳۶	۲۳	
.۱۷۴	۱۸	نیاز به تأیید دیگران
.۱۳۸	۲۲	
.۱۴۳	۲۴	
.۱۷۰	۲۵	
.۱۶۵	۱	نیاز به راضی کردن دیگران
.۱۴۹	۲	
.۱۵۹	۴	
.۱۳۷	۱۴	
.۱۳۹	۱۶	
.۱۴۳	۱۳	آسیب‌پذیری- ارزشیابی عملکرد
.۱۴۹	۱۹	
.۱۴۵	۲۰	
.۱۶۳	۲۶	

جدول ۷: رابطه بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی

خودکارآمدی تحصیلی		نگرش‌های ناکارآمد		نگرش‌های ناکارآمد
-0.583	1	مقدار همبستگی پیرسون		
.000		مقدار احتمال		
400	400	تعداد		خودکارآمدی تحصیلی
1	-0.583	مقدار همبستگی پیرسون		
	.000	مقدار احتمال		
400	400	تعداد		

با توجه به جدول ۷ مقدار احتمال برابر ۰/۰۰۰ و این مقدار از سطح معنی داری $\alpha = 0.01$ کوچکتر است بنابراین فرض صفر یعنی $p = 0$ که فرض عدم وجود همبستگی بین دو متغیر می‌باشد، رد می‌شود پس می‌توان گفت. بنابراین بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی رابطه ای وجود دارد.

با توجه به مقدار همبستگی پیرسون و علامت آن می‌توان نتیجه گرفت نوع رابطه معکوس است یعنی هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان بیشتر باشد، خودآمدی تحصیلی کمتر است. می‌دانیم مقدار همبستگی پیرسون قدر مطلق آن عددی در بازه $[0, 1]$ می‌باشد و هر چه مقدار قدر مطلق آن به یک نزدیکتر باشد میزان همبستگی بیشتر است در اینجا قدر مطلق مقدار همبستگی $0/583$ بدست آمده است که مقدار متوسطی است.

جدول ۸: رابطه بین نگرش‌های ناکارآمد و مهارت‌های اجتماعی

مهارت‌های اجتماعی	نگرش‌های ناکارآمد		
-0.744	1	مقدار همبستگی پیرسون	نگرش‌های ناکارآمد
0.000		مقدار احتمال	
400	400	تعداد	
1	-0.744	مقدار همبستگی پیرسون	مهارت‌های اجتماعی
	0.000	مقدار احتمال	
400	400	تعداد	

با توجه به جدول ۸ مقدار احتمال برابر $0/000$ و این مقدار از سطح معنی داری $\alpha = 0.01$ کوچکتر است بنابراین فرض صفر یعنی $p = 0$ که فرض عدم وجود همبستگی بین دو متغیر می‌باشد، رد می‌شود پس می‌توان گفت. بنابراین بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد.

با توجه به مقدار همبستگی پیرسون و علامت آن می‌توان نتیجه گرفت نوع رابطه معکوس است یعنی هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد بیشتر باشد، مهارت‌های اجتماعی کمتر است. می‌دانیم مقدار همبستگی پیرسون قدر مطلق آن عددی در بازه $[0, 1]$ می‌باشد و هر چه مقدار قدر مطلق آن به یک نزدیکتر باشد میزان همبستگی بیشتر است در اینجا مقدار قدر مطلق همبستگی 0.744 بدست آمده است که نسبتاً خوب است.

جدول ۹: رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی

مهارت‌های اجتماعی	خودکارآمدی تحصیلی		
0.489	1	مقدار همبستگی پیرسون	خودکارآمدی تحصیلی
0.000		مقدار احتمال	
400	400	تعداد	
1	0.489	مقدار همبستگی پیرسون	مهارت‌های اجتماعی
	0.000	مقدار احتمال	
400	400	تعداد	

با توجه به جدول ۹ مقدار احتمال برابر $0/000$ و این مقدار از سطح معنی داری $\alpha = 0.01$ کوچکتر است. بنابراین بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد.

با توجه به مقدار همبستگی پیرسون و علامت آن می‌توان نتیجه گرفت نوع رابطه مستقیم است. در اینجا مقدار همبستگی 0.489 بدست آمده است که نسبتاً متوسط است.

نتیجه گیری

نتایج این پژوهش بیانگر این است که این پرسشنامه از اعتبار و روایی خوبی برخوردار می‌باشد و بین نگرش‌های ناکارآمد و مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد.

پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد از اعتبار و روایی کافی برخوردار است. مقدار آلفای کرونباخ برای هر یک از متغیرها بیشتر ۰.۷ است که مقدار بسیار خوبی می‌باشد. همین طور که مشاهده شد مقدار آلفای کلی برای ۲۶ سوال پرسشنامه برابر ۰.۹۴۴ است که به عدد یک بسیار نزدیک است.

بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی رابطه ای وجود دارد. رابطه این دو متغیر نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی با آزمون پیرسون مورد بررسی قرار گرفت نتایج با توجه به سطح معناداری نشان می‌دهد بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد. هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان بیشتر باشد، خودآمدی تحصیلی کمتر است.

بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد. رابطه بین نگرش‌های ناکارآمد و مهارت‌های اجتماعی با آزمون آماری پیرسون مورد بررسی قرار گرفت نتایج با توجه به سطح معناداری نشان می‌دهد بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی تفاوت وجود داشت. بدین معنی که بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی رابطه معکوس مشاهده شده است. یعنی هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد بیشتر باشد، مهارت‌های اجتماعی کمتر است.

بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد. رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی با آزمون آماری پیرسون مورد بررسی قرار گرفت نتایج با توجه به سطح معناداری نشان می‌دهد بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد. نوع رابطه مستقیم است یعنی هرچه میزان الگوهای ذهنی افراد بیشتر باشد، ارتقا برند کارفرما بیشتر خواهد بود.

منابع و مراجع

- ۱- امراالله ابراهیمی و سیدغفور موسوی وقمی و امینی (۱۳۹۱) ویژگیهای روانسنجی مقیاس نگرشهای ناکارآمد در بیماران مبتلا به اختلالات خلقی مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام دوره بیست و یکم.
- ۲- ابراهیمی (۱۳۹۱) ویژگیهای روانسنجی مقیاس نگرشهای ناکارآمد در بیماران اختلالات خلقی.
- ۳- افروز ۱۳۸۶ (تاثیر آموزش مهارتهای اجتماعی بر سازگاری اجتماعی) روانشناسی ۳۹، سال دهم، شماره سوم.
- ۴- امراالله ابراهیمی و همکاران (۱۳۸۶) سهم میاس نگرشهای ناکارآمد و خرده مقیاسهای سلامت عمومی در پیش بینی ونسبت ابتلا به افسردگی. مجله دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد.
- ۵- ایندربیتزن و فوستر (۱۹۹۲) پرسشنامه مهارتهای اجتماعی. تهیه شده از سایت مادسیج.
- ۶- بافرجی ۲۰۰۵ به نقل از بی طرف و شعیری و جوادی (هراس اجتماعی و سبکهای والدگری و کمالگرایی). تهران، هسته ی مشاوره و سازمان، انجمن روانپزشکی آمریکا.
- ۷- بندورا (۲۰۰۱) تقلید و یادگیری اجتماعی ترجمه شعیبی.
- ۸- جری جینگ و مورگان (۱۹۹۹) پرسشنامه خودکارامدی تحصیلی. تهیه شده از سایت مادسیج.
- ۹- کاویانی، ح.؛ حاتمی، ن.؛ جواهری، ف. (۱۳۸۷). اثر کاهنده شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر افکار خود آیندی نگرشهای ناکارآمد. مجله پژوهش در سلامت روانشناختی.
- ۱۰- شریفی، حسن پاشا؛ شریفی، نسترن (۱۳۸۵). روش های تحقیق در علوم.
- ۱۱- کریمی (۱۳۷۹) روانشناسی اجتماعی. تهران، کتاب ارجمند.
- ۱۲- طهرانی زاده، مریم. رسول زاده طباطبایی، کاظم. آزاد فلاح، پرویز. بررسی مقایسه ایی نگرشهای ناکارآمد در دختران فراری و عادی. (۱۳۸۴). فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال پنجم.

- 13- Beck AT, Rush AJ, Shaw BF, Emery G, (1979). Depressogenic assumptions. (eds.) Beck AT, Rush AJ, Shaw BF, Emery G, Cognitive therapy of depression. New York: Guilford Press 244- 71.
- 14- Beck, A. , Wright, F. , Newman, C. Liese, B. (1993). Cognitive Therapy of Substance Abuse, New York: Guildford Press.
- 15- Ellis, A. & Dryden, w. (1996). The practice of rational emotive behavior therapy. New York: Springer.
- 16- Ciarrochi, J. (2004). Relationships between dysfunctional beliefs and Positive and negative indices of well- being: A critical evaluation of the common beliefs survey- 111. Journal of Rational Emotive & Cognitive- Behavior Therapy. 22 (3), 171- 188.